
Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2017:3

Kyrkliga samfälligheter för särskilda uppgifter

Sammanfattning

Betänkandet behandlar avsnitt tre i kyrkostyrelsens skrivelse Ändringar i kyrkoordningen m.m. i vilket föreslås att det som gällde för kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter före strukturförändringarna åter ska gälla i sak beträffande beslutsprövning, överklagande till domkapitlet av vissa beslut och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisations roll som arbetsgivarföreträdare. Utskottet menar att förslaget bör bifallas. Utskottet menar vidare, med hänvisning till Kyrkorättsutskottets påpekande i Kr 2017:3y, att kyrkostyrelsen bör ges i uppdrag att göra en översyn av bestämmelserna om stiftets tillsyn över de kyrkliga samfälligheterna för särskilda uppgifter i enlighet med vad utskottet anför.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändring i kyrkoordningen enligt *bilaga 1*.
2. Kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att göra en översyn av bestämmelserna om stiftens tillsyn över de kyrkliga samfälligheterna för särskilda uppgifter i enlighet med vad utskottet anför.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2017:3, avsnitt 3, Viss reglering av kyrkliga samfälligheter för särskilda uppgifter

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändring i kyrkoordningen.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över skrivelsen i Kr 2017:3y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Före 2014 användes termen samfällighet i kyrkoordningen för att omfatta alla Svenska kyrkans kyrkliga samfälligheter. Kyrkomötet beslutade 2012 att det från 2014 inte längre skulle finnas pastorats- och flerpastoratssamfälligheter, och att dessa skulle bli pastorat (pastorat är samfälligheter, se 2 kap. 5 § i kyrkoordningen). Samtidigt beslutade kyrkomötet att ersätta termen samfällighet med pastorat i kyrkoordningsbestämmelser.

Eftersom en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter omfattas av termen samfällighet men inte av termen pastorat, innebar 2014 års terminologiändring också ändringar i sak för en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter. Genom terminologiändringen kom Samfälligheten Gotlands kyrkor att oavsiktligt exkluderas från flera regler som fram till 2014 har gällt för samfälligheten. Reglerna avser bland annat kyrkoordningsbestämmelserna om beslutsprövning, överklagande till domkapitlet av vissa beslut och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisationens roll som arbetsgivarföreträdare. Också begravningsamfälligheten i Göteborg, som är under bildande, är exkluderad från dessa regler till följd av terminologiändringen.

Kyrkostyrelsen föreslår i nu föreliggande skrivelse att kyrkoordningen ändras så att det som gällde för kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter före strukturförändringarna åter ska gälla i sak beträffande beslutsprövning, överklagande till domkapitlet av vissa beslut och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisationens roll som arbetsgivarföreträdare. Ändringen föreslås införas genom en hänvisningsbestämmelse i en ny 2 kap. 10 b §.

Begravningsamfälligheten i Göteborg bildas den 1 januari 2018 och kyrkostyrelsen föreslår därför att de föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2018. Kyrkostyrelsen bedömer att den föreslagna bestämmelsen inte behöver kompletteras med några övergångsbestämmelser.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändring i kyrkoordningen enligt *bilaga 1*.
2. Kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att göra en översyn av bestämmelserna om stiftens tillsyn över de kyrkliga samfälligheterna för särskilda uppgifter i enlighet med vad utskottet anför.

Kyrkostyrelsens skrivelse innehåller förslag om att det som gällde för kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter före strukturförändringarna åter ska gälla i sak beträffande beslutsprövning, överklagande till domkapitlet av vissa beslut och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisationens roll som arbetsgivarföreträdare. Utskottet menar att förslaget bör bifallas.

Kyrkorättsutskottet har i sitt yttrande påpekat att stiftens inte föreskrivs någon allmän skyldighet eller rätt att utöva tillsyn över de kyrkliga samfälligheterna för särskilda uppgifter som finns i stiftet. Kyrkostyrelsen bör därför, som Kyrkorättsutskottet framhåller, ges i uppdrag att till kyrkomötet återkomma med förslag som åtgärdar de av Kyrkorättsutskottet noterade bristerna.

Uppsala den 5 oktober 2017

O 2017:3

På Organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Fredrik Nilsson Björner, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Claes Block, Aina Andersson, Anton Härder, Cecilia Clausen, Per Lindberg, Gustaf Bengtsson, Maj-Lis Aasa, Olle Reichenberg, Kåge Johansson, Tomas Jansson, Birgit Kullingsjö, Bella Aune, Irene Oskarsson och Bo Hanson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roberth Krantz, Britt Sandström, Irma Carlsson, Sven Gunnar Persson, Stefan Aro, Britt Kilsäter, Märta Brita Forsberg Svensson, Karin Forsell, Elsa Christersson och Markus Holmberg.

Biskoparna Sven-Bernhard Fast och Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Förslag till ändring i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen införa en ny paragraf, 2 kap. 10 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 b §

Följande bestämmelser om pastorat ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

- 34 kap. 6 § om Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation,*
- 53 kap. 12 § om överklagande,*
- 56 kap. 7 § om överklagande, och*
- 57 kap. 9, 10 och 20 §§ om beslutsprövning.*

Följande bestämmelse om stift ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

- 57 kap. 8 § om beslutsprövning.*

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2018.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2017:3y

Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 3

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse KsSkr 2017:3, avsnitt 3: Viss reglering av kyrkliga samfälligheter för särskilda uppgifter.

Kyrkorättsutskottet noterar att stiftet inte föreskrivs någon allmän skyldighet eller rätt att utöva tillsyn över de kyrkliga samfälligheterna för särskilda uppgifter som finns i stiftet. Detta inkluderar bl.a. råd, stöd och hjälp i rättsliga frågor och i förvaltningsfrågor samt hänvisningen till bestämmelserna om beslutsprövning. Detta innebär fortsatt en avvikelse från den ordning som gällde före ikraftträdandet av strukturbeslutet den 1 januari 2014, där alla kyrkliga samfälligheter omfattades av bestämmelsen (57 kap. 1 § i kyrkoordningen). Någon hänvisning till 57 kap. 1 § första meningen eller någon av punkterna i bestämmelsen föreslås nu inte i kyrkostyrelsens skrivelse. En konsekvens av detta är således att det inte finns någon skyldighet eller rätt enligt kyrkoordningen för stiftet att utöva tillsyn över dessa samfälligheter. Det framstår ur kyrkorättsligt perspektiv som tveksamt att inte i kyrkoordningen uttryckligt reglera att stiftet allmänt utövar tillsyn över verksamheten i en organisatorisk del av Svenska kyrkan på lokal nivå. Inte heller föreskrivs att stiftet har något uppdrag att t.ex. främja god förvaltning i dessa enheter (jfr 6 kap. 4 §). Organisationsutskottet bör därför överväga att ge kyrkostyrelsen ett uppdrag att till kyrkomötet återkomma med förslag som åtgärdar de av utskottet noterade bristerna.

Kyrkorättsutskottet har ur kyrkorättslig synpunkt inget att erinra mot föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 4 oktober 2017

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Sven Esplund, ordförande

Migelle Wikström, sekreterare

Beslutande: Sven Esplund, ordförande, Anders Roos, Jerry Adbo, Maria Lagerman, Sten-Arne Burman, Christina Andersson, Björn Andersson, Berit Bornecrantz Dias, Gunvor Torstensson, Boel Johansson, Suzanne Fredborg, Gunilla Blom, Conny Tyrberg, Peder Fohlin och Carl Seved Tigerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Sebastian Clausson, Manilla Bergström, Sofia Särddquist, Hans Weichbrodt, Claes-Johan Bonde, Christina Blomqvist, Asta Matikainen Lecklin, Georg Lagerberg, Ingrid Smittsarve, Ann-Christine From Utterstedt, Mikael Eskilandersson och Birgitta Sedin.

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.